

וְתַשַּׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְיָ וַגּוֹ' אֲנִי אֶל שְׂדֵי
הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וַגּוֹ'. הַאִי קָרָא אֵת לְעֵינַיָא בֵּיה
וְקָשָׁיָא בְּכַמְהָ אֹרְחִין, וְכִי עַד הַשְּׁתָא לָא
אֲתַגְלִי לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם אֶלְא
(עד) הָאֵידִנָּא כַּד מָטָא לְהַנִּי יוֹמִין וַיֵּרָא יְיָ אֶל
אַבְרָם וְלֹא קָדָם. וְהִכְתִּיב וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל
אַבְרָם. וַיֵּי אָמַר אֶל אַבְרָם. וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם
יְדוּעַ תְּדַע וַגּוֹ'. וְהָאֵידִנָּא מְנִי הוֹשַׁבְנָן יוֹמִין,
וְכַד מְנִי לְהוֹ כְּתִיב וַיֵּרָא יְיָ אֶל אַבְרָם,
אֲשַׁתְּמַע דְּעַד הַשְּׁתָא לָא אֲתַגְלִי עֲלוּי. וְעוּד
דְּכְתִיב בְּן תַּשְׁעִים שָׁנָה וְתַשַּׁע שָׁנִים,
בְּקַדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבִסוּף שָׁנִים.

אֶלְא הֲכִי תֵאנָא, כָּל אַנּוּן יוֹמִין לָא כְּתִיב
וַיֵּרָא, מְאִי טַעְמָא, אֶלְא כָּל כְּמָה
דְּהוּ אָטִים וְסָתִים (כד) קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא
אֲתַגְלִי עֲלֵיה כְּדַקְחָזִי. הָאֵידִנָּא אֲתַגְלִי עֲלֵיה
דְּכְתִיב וַיֵּרָא. מְאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּבַעָא לְגַלִּי
בֵּיה הַאִי אֵת כְּתָרָא קְדִישָׁא.

וְעוּד דְּבַעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מְנִיה
זְרַעָא קְדִישָׁא, וְקְדִישָׁא לָא לְהֵוִי בְּעוּד
דְּאִיהוּ אָטִים בְּשָׂרָא, אֶלְא אָמַר הַשְּׁתָא דְּהוּא
בְּן תַּשְׁעִים שָׁנָה וְתַשַּׁע שָׁנִים וְזַמֵּן קָרִיב הוּא
דִּינְפּוֹק מְנִיה זְרַעָא קְדִישָׁא, לְהֵוִי הוּא
קְדִישָׁא בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתֵּר יְנַפּוֹק מְנִיה זְרַעָא
קְדִישָׁא. בְּגִין כֵּן מְנִי יוֹמוֹי בְּהַאִי וְלֹא בְּכָל
הַנִּי זְמַנֵּי קְדָמִיתָא. תּוּ תַשְׁעִים שָׁנָה, דְּכָל
יוֹמוֹי קְדָמָאֵי לָא הוּוּ שָׁנִים אֶלְא כַּחַד שָׁנָה
דְּלֹא הוּוּ יוֹמוֹי יוֹמִין, הַשְּׁתָא דְּמָטָא לְהַאִי
שָׁנִים, אַנּוּן וְלֹא שָׁנָה:

וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹ אֲנִי אֶל שְׂדֵי. מְאִי מְשַׁמַּע דְּעַד
הַשְּׁתָא לָא קָאמַר אֲנִי אֶל שְׂדֵי. אֶלְא
הֲכִי תֵאנָא, עַבְד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּתָרִין
תְּתַאֲיִן דְּלֹא קְדִישִׁין לְתַתָּא. וְכָל אַנּוּן דְּלֹא

שָׁנִים וַיֵּרָא ה' וַגּוֹ', אֲנִי אֶל שְׂדֵי
הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וַגּוֹ'. בְּפִסּוּק הַזֶּה
יֵשׁ לְעֵינַי בּוֹ, וְקָשָׁה בְּכַמְהָ דְּרִכִּים.
וְכִי עַד עַתָּה לֹא הִתְגַּלָּה הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם אֶלְא [עד]
כַּעַתָּה, כְּשֶׁהִגִּיעַ לַיָּמִים הָאֵלֶּה,
וַיֵּרָא ה' אֵלָיו וְלֹא קָדָם? וְהִרִי
כְּתוּב וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם. וְה'
אָמַר אֶל אַבְרָם. וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם
יְדוּעַ תְּדַע וַגּוֹ', וְכַעַת מוֹנֵה אֵת
חֲשׁבוֹן הַיָּמִים, וְכִשְׁמוֹנֵה אוֹתָם,
כְּתוּב וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם, נִשְׁמַע
שְׁעַד עַתָּה לֹא הִתְגַּלָּה עֲלָיו!
וְעוּד, שְׁכַתוּב בֶּן תַּשְׁעִים שָׁנָה
וְתַשַּׁע שָׁנִים. בְּתַחֲלָה שָׁנָה, וְאַחַר
כֵּן שָׁנִים!.

אֶלְא כֵּן שָׁנִינוּ, כָּל אוֹתָם הַיָּמִים
לֹא כְּתוּב וַיֵּרָא. מַה הַטַּעַם? אֶלְא
כָּל מַה שְׁהִיָּה אָטוּם וְסָתוּם, [כד]
לֹא הִתְגַּלָּה עֲלָיו הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ
הוּא כְּרֵאוּי. כַּעַת הִתְגַּלָּה אֵלָיו,
שְׁכַתוּב וַיֵּרָא. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם
שְׂרָצָה לְגַלוּת בּוֹ הָאוֹת הַזֶּה,
הַכְּתָר הַקְּדוּשָׁה.

וְעוּד, כְּשֶׁרָצָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ זְרַע קְדוּשָׁה, וְקְדוּשָׁה
לֹא יְהִיָּה כְּשֶׁעֲדִין הוּא בְּכַשְׂר
אָטוּם, אֶלְא אָמַר, כַּעַת שְׁהוּא בֶּן
תַּשְׁעִים וְתַשַּׁע שָׁנִים וְזַמֵּן קָרוֹב
הוּא שְׂיֵצֵא מִמֶּנּוּ זְרַע קְדוּשָׁה,
שְׁיִהְיֶה הוּא קְדוּשָׁה בְּהִתְחַלָּה,
וְאַחַר כֵּן יֵצֵא מִמֶּנּוּ זְרַע קְדוּשָׁה.
מְשׁוּם כֵּן מְנִי אֵת יָמָיו בְּזֵה, וְלֹא
בְּכָל הַזְּמַנִּים הַלְלוּ שְׁבִהֲתַחֲלָה.
עוּד, תַּשְׁעִים שָׁנָה - שְׁכָל יָמָיו
הִרְאִשׁוּנִים לֹא הָיוּ שָׁנִים, אֶלְא
כְּשֶׁנָּה אַחַת, שְׁלֹא הָיוּ יָמָיו יָמִים.
עַכְשָׁו שְׁהִגִּיעַ לְזֵה, הֵם שָׁנִים וְלֹא
שָׁנָה.

וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹ אֲנִי אֶל שְׂדֵי. מַה
מְשַׁמֵּעַ שְׁעַד עַכְשָׁו לֹא אָמַר אֲנִי
אֶל שְׂדֵי? אֶלְא כֵּן שָׁנִינוּ, עֲשֵׂה
הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא כְּתָרִים
תְּחַתּוֹנִים שְׂאִינָם קְדוּשִׁים לְמַטָּה,

אתגזרו יסתאבון בהון.

ורשימין בהון, ומאי רשומא אית בהון, דאתחזי בהו שי"ן דל"ת ולא יתיר, ובגין כך אסתאבון בהו ואתדפקון בהו. בתר דאתגזרו נפקין מאלין ועאלין בגדפוי דשכינתא ואתגלגא בהו יו"ד רשימא קדישא את קיימא שלים (דף צה ע"ב) ואתרשים בהו שד"י ואשתלים בקיומא שלים, ועל דא כתיב בהאי אני אל שדי.

התהליך לפני והיה תמים, שלים, דהשתא את חסר ברשימא דשי"ן ודל"ת, גזר גרמך והוי שלים ברשימא דיו"ד. ומאן דאיהו ברשומא דא אתחזי לאתברכא בשמא דא דכתיב, (בראשית כח) ואל שדי יברך אותך.

מהו אל שדי. ההוא דברכאן נפקן מניה, הוא דשליט על פתרון תפתאין, וכלא מדחלתיה דחלין ומזדעזעין, בגין כך מאן דאתגזר, כל אנון דלא קדישין אתרחקן מניה ולא שלטין ביה. ולא עוד אלא דלא נחית לגיהנם דכתיב, (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'. (כל אנון דאתגזרו אקרין צדיקים, ובגין כך לעולם ירשו ארץ, ולא נדית האי ארץ אלא תהוה דאקרי צדיק, אוף הכא ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו')

אמר רבי אבא זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי, זכאה חולקי דאתינא למשמע מלין אלין מפומיכוון, פלכו קדישין, פלכו בני אלהא קדישא, עלייכו כתיב, (ישעיה מד) זה יאמר ליי אני וזה יקרא בשם יעקב וזה יכתב ידו ליי ובשם ישראל יכנה. כל חד מנכוון אחיד ואתקשר במלפא קדישא עלאה, ואתון רברבן ממנן תריסין מההיא ארץ דאקרי ארץ החיים דרברבנוהי אכלין ממנא דטלא קדישא:

וכל אותם שלא נמולים, נטמאים בהם. ורשומים בהם. ומה הרשום שיש בהם? שנראה בהם שי"ן דל"ת ולא יותר, ומשום כך נטמאים בהם ונדפקים בהם. אחר שנמולים יוצאים מאלו, ונכנסים לכנפי השכינה, ומתגלה בהם יו"ד, הרשם הקדוש, אות הברית השלם, ונרשם בהם שד"י, ונשלמים בקיום שלם, ועל כן כתוב בזה אני אל שדי.

התהליך לפני והיה תמים. שפעת אות חסרה ברשם של שי"ן ודל"ת. מול את עצמך, והיה שלם ברשם של יו"ד. ומי שהוא ברשם הזה, ראוי להתברך בשם הזה, שכתוב (בראשית כח) ואל שדי יברך אותך.

מה זה אל שדי? ההוא שממנו יוצאות הברכות, הוא ששולט על כל הכתרים התחתונים, והכל פוחדים מיראתו ומזדעזעים. משום כך, מי שנמול, כל אותם שאינם קדושים מתרחקים ממנו ולא שולטים בו, ולא עוד, אלא שלא יורד לגיהנם, שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'. [כל אותם שנמולו נקראים צדיקים, ומשום כך לעולם ירשו ארץ, שאין יורש את הארץ הו אלא תהוה שנקרא צדיק. אף כך, ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגו']

אמר רבי אבא, אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא, אשרי חלקי שבאתי לשמע את הדברים הללו מפיהכם. כלכם קדושים, כלכם בני האלוה הקדוש. עליכם כתוב (שם מד)

זה יאמר לה' אני וזה יקרא בשם יעקב וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה. כל אחד מכם אחוז וקשור במלך הקדוש העליון, ואתם גדולים ממנים מגנים מאותה הארץ שנקראת ארץ החיים, שגדוליה אוכלים מן המן של הטל הקדוש.

פָּתַח אֵיךָ וְאָמַר (קהלת י') **אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִין וְשֶׁרִיף בָּעֵת יֹאכְלוּ. וְכָתִיב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף נָעַר וְשֶׁרִיף בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ. הַנִּי קָרָאִי קִשְׁיִין אֶהְדָּדִי. וְלֹא קִשְׁיִין, הָאִי דְכָתִיב אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ דְלַעֲיִלָּא דְשִׁלְטָא עַל כָּל אַנּוּן חִיִּין דְלַעֲיִלָּא. וּבְגִין כֶּף אֶקְרִי אֶרֶץ חֲחִיִּים, וְעֵלָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים י"א) אֶרֶץ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד. וְכָתִיב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפְּנוֹת תֵּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ. לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ דִּיִּיקָא. וְכָל כֶּף לְמָה, מִשׁוּם דְכָתִיב שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִים. דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שְׁמוֹת ד') בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל.**

פָּתַח אַחֵר וְאָמַר, (קהלת י') **אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִים וְשֶׁרִיף בָּעֵת יֹאכְלוּ. וְכָתִיב (שם) אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף נָעַר וְשֶׁרִיף בַּבֶּקֶר יֹאכְלוּ. הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ קָשִׁים הִדְדִית, וְלֹא קָשִׁים. זֶהוּ שְׁכַתוּב אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ - זֶה הָאֶרֶץ שְׁלַמְעֵלָה שְׁשׁוּלְטַת עַל כָּל אוֹתָם חֲחִיִּים שְׁלַמְעֵלָה, וּמִשׁוּם כֶּף נִקְרָאת אֶרֶץ חֲחִיִּים, וְעֵלָּה כְּתוּב (דְּבָרִים י"א) אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד. וְכָתוּב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפְּנוֹת תֵּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ. לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ, בְּמִדְיָק. וְכָל כֶּף לְמָה? מִשׁוּם שְׁכַתוּב שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִים, זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת ד') בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל.**

בֶּן חוּרִין, מֵהוּ בֶּן חוּרִין כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קִדְשׁ תְּהִיָּה לָכֶם. וְכָתִיב וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ דְּהָא כָּל חִירוֹ מִיּוֹבֵלָא קָא אֲתִי. בְּגִין כֶּף בֶּן חוּרִין. וְאִי תִימָא בֶּן חוּרִין וְלֹא כְּתִיב בֶּן חִירוֹת. הִכִּי הוּא וְדָאִי בֶּן חִירוֹת מִיבְעֵי לִיה.

בֶּן חוּרִים, מֵה זֶה בֶּן חוּרִים? כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קִדְשׁ תְּהִיָּה לָכֶם, וְכָתוּב וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ, שְׁהָרִי כָּל חֲחִירוֹת בָּאָה מִן הַיּוֹבֵל, וּמִשׁוּם כֶּף בֶּן חוּרִין. וְאִם תֵּאמַר, בֶּן חוּרִין, וְלֹא כְּתוּב בֶּן חִירוֹת - כֶּף זֶה בְּדָאִי. בֶּן חִירוֹת הִנֵּה צְרִיף לְהִיּוֹת!

אֲלָא בְּמִתְנִיפָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָא. פֶּד מִתְחַבְּרֵן יו"ד בַּה' פֶּדִין כְּתִיב, (בראשית ב) וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְלֹא תִימָא כֵּד מִתְחַבְּרֵן, אֲלָא מִתְחַבְּרֵן וְדָאִי. וּבְגִין כֶּף בֶּן חוּרִין כְּתִיב, וְעַל דָּא אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִין, וְשֶׁרִיף בָּעֵת יֹאכְלוּ בְּחִדּוֹתָא בְּשְׁלִימוֹ בְּרַעְוָא.

אֲלָא בְּמִשְׁנַתְנוּ הַסְּתוּמָה לְמַדְנּוּ, כְּשִׁמְתַחְבְּרוֹת יו"ד בַּה', אֲזַ כְּתוּב וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְאִל תֵּאמַר כְּשִׁמְתַחְבְּרִים, אֲלָא וְדָאִי מִתְחַבְּרִים, וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב בֶּן חוּרִים. וְעַל כֶּן אֲשֶׁרִיף אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף בֶּן חוּרִים, וְשֶׁרִיף בָּעֵת יֹאכְלוּ - בְּשִׁמְחָה, בְּשִׁלְמוֹת וּבְרַצוֹן.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף נָעַר, הָאִי אֶרֶץ דְלַתְתָּא, דְּתִנְיָא כָּל שְׂאָר אֶרְעֵי דְשְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת אֲתִיְהִיבוּ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמָּנָן עַלְיֵיהוּ, וְעֵילָא מְכַלְהוּ הֵהוּא דְכָתִיב בִּיה (תהלים לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְתִנְיָא הָאִי קָרָא שְׂרוּ שֶׁל עוֹלָם אָמְרוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף נָעַר. וְוִי

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמֶלְכָף נָעַר - זֶה הָאֶרֶץ שְׁלַמְטָה. שְׁלַמְדְנוּ, כָּל שְׂאָר אֶרְצוֹת שְׂאָר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, נִתְּנוּ לְגִדּוּלִים מְגַנִּים שְׁמִמְנִים עַלְיֵיהֶם. וּמַעַל לְכָלֶם הֵהוּא שְׁכַתוּב בּוֹ (תהלים לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. וְלְמַדְנּוּ, הַפְּסוּק הַזֶּה אָמַר אוֹתוֹ שְׂרוּ שֶׁל עוֹלָם,

לְעֵלְמָא דְמִסְטָרָא דָא יִנְקָא, וְכֵד יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלוּתָא יִנְקִין כְּמָאן דִּינִיק מְרֻשׁוּתָא אַחְרָא.
 וְשִׁרְיָךְ בְּבִקְר יֵאכְלוּ וְלֹא בְכוּלֵי יוּמָא. בְּבִקְר
 וְלֹא בְזִמְנָא אַחְרָא דִּיּוּמָא. דִּתְנִינָא
 בְּשַׁעְתָּא דַחֲמָה זֹרַחַת וְאַתְיִין וְסַגְדִּין לִיה
 לְשִׁמְשָׁא רוּגְזָא תְלִי בְעֵלְמָא, בְּשַׁעְתָּא דְמִנְחָה
 רוּגְזָא תְלִינָא בְעֵלְמָא. מָאן גְּרִים הָאֵי, מְשׁוּם
 דְמִלְכָךְ נַעַר הֵהוּא דְאֶקְרִי נַעַר. וְאַתּוֹן זַפְּאֵי
 קְשׁוּט קְדִישֵׁי עֲלִיּוּנִין בְּנֵי מְלָכָא קְדִישָׁא לֹא
 יִנְקִין מֵהָאֵי סְטָרָא, אֲלֵא מֵהֵהוּא אַתְר קְדִישָׁא
 דְלַעֲיָלָא. עֲלִיּוּכּוּ פְתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
 בְּיַי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם:

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (ישעיה ה) אֲשִׁירָה נָא
 לִידִידֵי שִׁירַת דְּדוּדֵי לְכַרְמוֹ וְגו'.

וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ וְגו'. הַנִּי קָרְאֵי אִית
 לְאַסְתַּפְּלָא בְּהוּ. אַמְאֵי כְתִיב שִׁירָה, תּוֹכְחָה
 מִיבְעֵי לִיה. לִידִידֵי, לְדוּדֵי מִיבְעֵי לִיה. כְּמָה
 דְכְתִיב שִׁירַת דְּדוּדֵי. כְּרַם הָיָה לִידִידֵי בְקֶרֶן בֶּן
 שְׁמֹן. אֲסַתְפְּלִנָא כְּכֹל אֹרִייתָא וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא
 אַתְרָא דְאֶקְרִי (דף צו ע"א) קֶרֶן בֶּן שְׁמֹן. אֲלֵא הַנִּי
 קָרְאֵי הָא אִוְקְמוּהָ חֲבַרְיָא בְכַמָּה גְּוֹנִין
 וְכִלְהוּ שְׁפִיר וְהָכִי הוּא, אֲבָל אֲשִׁירָה נָא
 לִידִידֵי, דָּא יַצְחַק דְּהָוָה יְדִיד, וְאֶקְרִי יְדִיד עַד
 לָא יַפּוּק לְעֵלְמָא.

אַמְאֵי יְדִיד, דִּתְנִינִין רַחֲמֵי סַגִּי הָוָה לִיה
 לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בֵּיה דְלֹא אַתְעַבִּיד
 עַד דְלֹא אַתְגְּזֹר אַבְרָהָם אָבוּהָ וְאֶקְרִי שְׁלִים
 וְאַתּוֹסַף לִיה ה"א לְאַשְׁלֵמוּתָא. וְכֵן לְשִׁירָה
 הָאֵי ה"א אַתְיְהִיבַת לָהּ. הָכָא אִית לְאַסְתַּפְּלָא,
 ה' לְשִׁירָה שְׁפִיר, אֲבָל לְאַבְרָהָם אַמְאֵי ה"א
 וְלֹא יו"ד, י' מִיבְעֵי לִיה דְּהָא הוּא דְכַר הָוָה.
 אֲלֵא רְזָא עֲלָאָה הָוָה (ר"א הו"א) סְתִים בְּגוּוֹן
 הָיָה זָכַר. אֲלֵא סוּד עֲלִיּוֹן הָיָה (הו"א) סְתוּם אֲצִלְנוּ אַבְרָהָם עֲלָה

וְעַל כֵּן פְּתוּב אִי לָךְ אֶרְץ שְׁמִלְכָךְ
 נַעַר. אִוִי לְעוֹלָם שְׁיוּנָךְ מֵהַצַּד
 הַזֶּה. וְכַשִּׁיִּשְׂרָאֵל בְּגִלוּת, יוֹנְקִים
 כְּמִי שְׁיוּנָךְ מְרֻשׁוּת אַחְרָת.

וְשִׁרְיָךְ בְּבִקְר יֵאכְלוּ - וְלֹא בְכֹל
 הַיּוֹם. בְּבִקְר - וְלֹא בְזִמְנָן אַחַר שֶׁל
 הַיּוֹם. שְׁשִׁנִּינוּ, בְּשַׁעֲה שְׁהַחֲמָה
 זֹרַחַת וּבָאִים וְסוּגְדִים לְשִׁמְשָׁא,
 הַרְגוּ תְלוּי בְעוֹלָם. בְּשַׁעֲת
 הַמִּנְחָה הַרְגוּ תְלוּי בְעוֹלָם. מִי
 גְרַם אֵת זֶה? מְשׁוּם שְׁמִלְכָךְ נַעַר,
 הֵהוּא שְׁנִקְרָא נַעַר. וְאַתֶּם צְדִיקֵי
 הָאֱמֶת, קְדוּשִׁים עֲלִיּוּנִים, בְּנֵי
 הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, אֵין יוֹנְקִים מִן
 הַצַּד הַזֶּה, אֲלֵא מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם
 הַקְּדוֹשׁ שְׁלִמְעֵלָה. עֲלִיכֶם פְּתוּב
 (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּיַי
 אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (ישעיה ה)
 אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי שִׁירַת דְּדוּדֵי
 לְכַרְמוֹ וְגו', וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקְלֵהוּ
 וְגו'. בְּפִסְוִקִים הִלְלוּ יֵשׁ
 לְהַתְּבוּנָן, לְמָה פְּתוּב שִׁירָה?
 הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת תּוֹכְחָה!
 לִידִידֵי? הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת לְדוּדֵי,
 כְּמוֹ שְׁפְתוּב שִׁירַת דְּדוּדֵי. כְּרַם
 הָיָה לִידִידֵי בְקֶרֶן בֶּן שְׁמֹן?
 הַסְתַּפְּלִיתִי בְכֹל הַתּוֹרָה וְלֹא
 מְצֵאתִי מְקוֹם שְׁנִקְרָא בֶּן שְׁמֹן.
 אֲלֵא אֵת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ בְּאֵרוֹ
 הַחֲבָרִים בְּכַמָּה צוּרוֹת, וְהַכֹּל
 יָפָה וְכָךְ זֶה. אֲבָל אֲשִׁירָה נָא
 לִידִידֵי - זֶה יַצְחַק, שְׁהָיָה יְדִיד,
 וְנִקְרָא יְדִיד טְרַם שְׁיַצָּא לְעוֹלָם.
 לְמָה יְדִיד? שְׁשִׁנִּינוּ, אַהֲבָה רַבָּה
 הָיְתָה לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹ
 שְׁלֹא נַעֲשֶׂה טְרַם שְׁנִמּוּל אַבְרָהָם
 אָבִיו, וְנִקְרָא שְׁלָם, וְנוֹסְפָה לוֹ
 ה"א לְהַשְׁלִימוֹ, וְכֵן לְשִׁירָה הָרִי
 נִתְּנָה לָהּ ה"א הַזֹּאת. כֵּאֵן יֵשׁ
 לְהַתְּבוּנָן, ה' לְשִׁירָה זֶה יָפָה, אֲבָל
 לְאַבְרָהָם לְמָה ה"א וְלֹא יו"ד?
 יו"ד הָיָה צְרִיף לְכַתֵּב, שְׁהָרִי הוּא
 לְמַעְלָה, וְנִטַּל סוּד מֵה"א הַעֲלִיּוּנָה